

Preek 'Blijven bidden'

uit de Thora: Genesis 32:22-31

uit het Evangelie: Lucas 18:1-8

Geliefde gemeente,

Leven met en vanuit het geloof in God is niet zomaar een eitje. Het is niet alleen maar gemakkelijk, of vol voordelen. Christen worden en christen zijn als een verbijzondering van leven met God, zoals veel mensen dat zien, is niet alleen maar eenvoudig. Ook als we er in de kerk van overtuigd zijn dat je alleen via Jezus Christus goed met God kunt leven, en dat dat je veel goeds brengt, sterker nog, dat het de enige valide basis is om als mens – wie je ook bent – te kunnen leven naar je bestemming, dan nog wil het niet zeggen, dat als je maar eenmaal instapt, het dan verder vanzelf gaat.

Geloven is een zaak van lange adem, een zaak van vallen en opstaan, een kwestie van volhouden en volharding. Een weg van levenslang leren.

Is het geloof dan niet leuk, niet aantrekkelijk? Ach ja, dat woord 'leuk', dat wil wat. Het moet wel leuk zijn. Het moet wel leuk blijven. Ook in de kerk graag, ook bij het geloof graag.

Maar ja, zonder nu een pessimist te zijn, of een zwaarmoedig typ, want dat ben ik helemaal niet. Vanuit mijn genen heb ik bijzonder weinig met somberheid en gedeprimeerdheid, maar wie nuchter is en niet haar of zijn kop in het zand steekt, weet: het leven is helemaal niet zo leuk, en razend ingewikkeld. Om tot die conclusie te komen, hoef je echt niet eerst zelf in Syrië te wonen, je kind door en ongeluk kwijt te raken, een ingewikkelde echtscheiding mee te maken, of je partner aan kanker te verliezen, of zelf geteisterd te worden door psychotische angsten en depressies. Dus we beginnen eerst maar even met deze disclaimer. Hoe leuk en gezellig we het

vandaag ook hebben in onze kerkdienst op zondag. Het leven is prachtig, er is ontzettend veel gezegendheid, het biedt kansen op liefde, op genegenheid, op ontplooiing, op schoonheid, op overweldigende ervaringen van opgenomen zijn en verbondenheid, ervaringen van eeuwigheid, maar het is ook wreed, en grillig, onverklaarbaar, zwaar, moeilijk, lastig, ingewikkeld, *killing*.

Vind je dat niet leuk, om dat nu in de kerk te horen? Zeg je, ja dat hoor ik buiten de kerk ook aan de lopende band, of ik zie het wel op de TV of op mijn tablet, of ik maak het wel mee in de familie. Hier in de kerk een beetje troost, en opwekking en hoop graag. Dan begrijp ik dat. Maar God, onze God van de bijbel, komt niet bij ons aan boord los van de werkelijkheid waar wij in leven. Integendeel, hij komt bij ons aan boord in de werkelijkheid waarin wij leven, en niet in onze *phantasy-bubble* van het gawe bestaan.

Deze zomer las ik de korte roman van Esther Maria Magnis, die in het Nederlands vertaald 'Mintijteer' heet. Zij is een jonge Duitse schrijfster die christelijk is groot gebracht. Een vader en moeder met katholieke en met protestantse *roots*. Een tijd waren ze met het gezin deel van de maatschappijkritische kerk, waar het Evangelie ongeveer bestond uit antiracisme, antikapitalisme, mensenrechten en ontwikkelingshulp. En toen een tijdje een evangelicaal experiment, met vervoering en halleluja, met Jezus in je hart en gebedskringen. En toen werd haar vader ziek en ging hij dood. Met haar broertje en zusje had ze haar eigen gebedskringetje op zolder geopend om God hartgrondig te bidden dat papa zou blijven leven. Maar hij ging gewoon dood. En toen in de loop van de puberteit en daarna raakte God naar de achtergrond. Maar soms was er weer dat heel basale gevoel van toen ze kind was, dat ze daar een keer gezeten had bij het water van de zee onder de hoge nachtelijke hemel vol sterren en God gevoeld had. God liet haar niet los, maar ook haar christelijke opvoeding niet. En toen kwam er

nog meer ellende, maar ook dit: een oud kinderversje dat ze zong met haar dement wordende oma. 'Weet gij hoeveel sterren'. Het versje eindigt met: "aan die duizend, duizendtallen, heeft de Heer een welgevallen, en ook mij bemint Hij teer. Ook mij bemint Hij teer". Toen ze dat zong werd ze klaarwakker. "Weet gij hoeveel mugjes dartelen, in de hete zonnegloed" "En ook mij bemint Hij teer". Min-tij-teer. Dat was het vergeten woord uit haar kleutertijd: mintijteer. Het was gekoppeld aan een gevoel. Dat Hij er was, heel dichtbij, hoe dan ook. Veel basaler dan alle woorden van de kerk later.

Toch vond ze God toen ook weer terug in de kerk, in een katholieke kerk, omdat daar Jezus aan het kruis hangt, en er elke week het sacrament van zijn gebroken lichaam en zijn vergoten bloed wordt gevierd.

Ik geloof niet meer in een God die al onze problemen moet repareren, of die ons opjut om een betere uitgave van onszelf te worden, of die mooi spiritueel aansluit bij het hoogst verhevene wat het leven te bieden heeft, maar ik geloof in God die in onze werkelijkheid meedoet, God die die werkelijkheid met ons deelt en dus ook draagt, tot op het kruis, in een verbroken lichaam en in vergoten bloed.

Ik maak er nu een beetje mijn eigen verhaal van, dat begrijpt u, preken is voor 90 % plagiaat, maar dit is wat mij er in raakte: een God die niet wegloopt, een God die niet opgeeft, een God die niet loslaat – ook al denken wij dat soms – een God die teer bemint, en alles wat Hij heeft, inzet om vast te houden aan de komst van zijn Koninkrijk, en aan jouw en mijn leven daarin, een God die volhoudt, een God van volharding, hoe eigenwijs en eigenzinnig wij ook mogen zijn.

Maar het is een gevecht. Voor God met ons, en voor ons met God. Kijk naar het leven van de bijbelse Jakob. Intriges en conflict, leugen en bedrog, maar God laat hem niet los. En als hij na driekwart leven als geslaagde zakenman terugkeert naar

het land van zijn jeugd, is het er op eens weer: het gevecht, ja met wie? Met zichzelf? Met zijn alter ego, Esau? Of met God? Hij ontvangt daar een nieuwe naam, zo vertelt het bijbelverhaal, de ons zo bekend voorkomt, de naam Israël. Betekent het letterlijk 'strijder voor God', of betekent het 'strijder met God'? De bijbel zelf duidt het als 'strijder met God': jij was in gevecht met God en met mensen, maar je hebt overwonnen. Wat wil dat laatste zeggen: dat je je tegenstanders *knock out* hebt geslagen? Nee, het wil zeggen: je hebt de strijd overwonnen, je bent in het reine gekomen, je hebt vrede gevonden, verzoening, een vrij veld naar de toekomst.

Daar gaat het om in het geloof. Dat wij 'in Christus' meer mogen zijn dan overwinnaars. Het betekent: tevoorschijn mogen komen uit de levensstrijd, die ook een strijd met onszelf, met medemensen en met God kan zijn, als geraakte, soms beschadigde – zie Jakob – mensen, maar vooral als geheelde, verzoende, vrede gevonden hebbende mensen.

Maar zal de Mensenzoon - als Hij komt - nog wel geloof vinden op aarde? Als Jezus weer komt, dat is de veronderstelling, als de geschiedenis bij haar doel is, zullen er dan nog gelovigen op aarde zijn? Daar sloot het stukje evangeliëlezing uit Lucas 18 voor vandaag mee af. Niet voor niks staat dat verhaal van die weduwe die maar aanhoudt bij die corrupte rechter daar in de volgorde van verhalen bij Lucas. In Lucas 17 kwam het al ter sprake. Jezus zei tot zijn discipelen: let op, het is onmogelijk, dat er geen verleidingen komen. Er zullen dingen gebeuren waardoor gelovigen weggehaald worden bij God, vertaalt de Bijbel in Gewone Taal. En de leerlingen vragen dan: Heer geef ons meer geloof. En Jezus vertelt over tien genezen zieken, maar er is er maar één die daardoor een ander leven gaat leiden in dankbaarheid en geloof. Hoe kan dat? En ze vroegen aan Hem: wanneer komt het Koninkrijk van God dan. En Jezus had gezegd: het is nu al

hier in jullie midden, maar verkijk je er niet op, er komt nog een heel traject tot het laatst der dagen. En ieder die daarin zijn leven zal trachten te behouden, die zal het verliezen, maar die het verliezen zal - aan God (zeg ik er dan bij) - , die zal het vernieuwen (Lucas 17:33).

Om overwinnaar te worden als een Jakob, zul je dus – in het gevecht met God en met je zelf en met het leven dat je leidt of geleid hebt – ook moeten verliezen: je ego, je trots, ook je boosheid en bitterheid, je zelfmedelijden, je eigen beelden van God, kerk en geloof, of waar het in het leven om zou moeten gaan, en zul je daarin volharding nodig hebben. Geloof is niet de knop om, eens bekeerd al bekeerd, integendeel: het is een levenslange weg om te gaan.

En dan zijn we bij Jezus' gelijkenis, die hij uitsprak, met het oog daarop dat zij – wij dus, als we gaan willen in het spoor van die eerste volgelingen – moesten blijven bidden en niet opgeven. De weduwe staat voor het volk van God in de verdrukking. Dat later wordt aangeduid met 'de uitverkorenen'. Zij staat tegenover een arrogante official, die geen zin heeft in haar gezeur, omdat hij er niks aan overhoudt. Niet dat God te zien is als zo'n arrogante official, maar als zelfs – zo zegt Jezus - een hardvochtige, corrupte rechter al gevoelig is voor de aanhoudende vraag van een in die tijden nietsbetekenende arme alleenstaande vrouw uit het volk, hoeveel te meer..

Dat kom je vaker tegen in het Evangelie: 'hoeveel te meer...'
Als een botte vriend 's avonds laat voor je open zal doen als je op de deur blijft kloppen, hoeveel te meer... Als God al voor bloemetjes en vogeltjes zorgt, hoeveel te meer ... Als corrupte rechters al zullen reageren, hoeveel te meer... zal God zijn volk in verdrukking, zijn uitverkorenen, recht verschaffen, het heil doen zien, troost en nabijheid bieden, zijn Heilige Geest aanwezig doen zijn in hun leven.

Even nog: dat recht verschaffen, die uitdrukking gebruikt Jezus, voordat daar nu weer misverstanden over ontstaan, wij leven immers in een tijd van claims en rechten die we opeisen. In de Bijbel in Gewone Taal is het omgezet naar: helpen, zal God ons niet helpen?

Welnu, ik ben wel voor handhaving van dat 'recht verschaffen', maar dan anders dan wij het vaak opvatten. Je mag namelijk enig recht ontlene aan het volbrachte werk van Christus. In de bijbel wordt hij 'borg' genoemd, degene die voor een ander instaat. Op Hem en zijn volbrachte inzet mogen we een beroep op, als we dagelijks gericht leven op contact met God. Is dat immers niet 'bidden'? Dat is niet de hele dag gebedjes opzeggen, maar dagelijks *feeling* hebben met God. Dat je – ondanks alles, ondanks des levens strijd – blijft geloven en dus ook tegen God en tegen je zelf blijft zeggen: bent U het niet van wie wij zingen, omdat U het liet zien tot in het verbroken lichaam en het vergoten bloed van Jezus aan het kruis, dus 'om Jezus wil': ook mij bemint Gij teer?

Amen

Lied van antwoord: Gezang 905 (*'Wie zich door God laat leiden'*)

Preek gehouden op zondagmorgen 9 oktober 2016 in de Woudtse kerk in 't Woud.